

Херсонський національний технічний університет
Факультет інтегрованих технологій
Кафедра товарознавства, стандартизації та сертифікації

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА
на тему: «ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ
ТОРГІВЛІ»

Виконав: здобувач 4 курсу, групи 4ТСо
спеціальності 076 – Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Керекеза Р.А.

Керівник: Євтушенко В.В.

Рецензент: Соболева Л.О.

Херсонський національний технічний університет
Факультет інтегрованих технологій
Кафедра товарознавства, стандартизації та сертифікації

освітньо-кваліфікаційний рівень	<u>бакалавр</u>
спеціальність	<u>076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u>
освітньо-професійна програма	<u>оптова, роздрібна та Інтернет-торгівля</u>

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри ТСС
 Валентина ЄВТУШЕНКО
« 20 » січня 2025 року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

КЕРЕКЕЗИ РУСЛАНА АНДРІЙОВИЧА

- Тема роботи «Особливості розвитку роздрібної торгівлі»
керівник роботи к.т.н., доцент Євтушенко В.В.
затверджена наказом вищого навчального закладу від « 17 » січня 2025
року № 64-с
- Строк подання студентом роботи 10.06.2025р.
- Вихідні дані до роботи - результати експериментальних досліджень, вимоги нормативних документів, літературні джерела
- Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) – комерційна діяльність та організація роздрібної торгівлі; сучасний стан та напрямки розвитку роздрібної торгівлі; стратегічний розвиток роздрібної торгівлі: аналіз та перспективи мережі супермаркетів; охорона праці
- Перелік графічного робота містить 7 рисунків, 4 таблиці

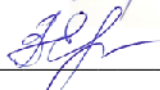
6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1-4	Євтушенко В.В.	20. 01.25р. 	20.01.25р.

Дата видачі завдання 20.01.25р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	Обробка літературних джерел, вивчення теоретичних і практичних матеріалів за темою роботи	20.01. – 02.02.25р.	
2	Збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу.	03.02. – 10.02.25р.	
3	Викладення проаналізованого та систематизованого матеріалу	11.02. – 15.02.25р.	
4	Написання першого розділу	16.02. – 03.03.25р.	
5	Написання другого розділу	04.03. – 28.03.25р.	
6	Написання третього розділу	29.03. – 10.04.25р.	
7	Написання четвертого розділу	11.04. – 05.05.25р.	
8	Формулювання висновків	06.05. – 13.05.25р.	
9	Офіційний захист матеріалів кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної комісії	відповідно до графіку	

Здобувач Керекеза Р.А.Керівник роботи Євтушенко В.В.

АНОТАЦІЯ

Роздрібна торгівля є ключовим сегментом економіки, який забезпечує ефективне товаропостачання, підтримує підприємницьку діяльність та формує конкурентні переваги компаній. В умовах війни в Україні ця галузь стикається з численними викликами, зокрема порушенням логістичних ланцюгів, зміною платоспроможності населення та трансформацією споживчої поведінки.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану роздрібної торгівлі, визначення її особливостей та розробка рекомендацій щодо стратегічного розвитку.

У першому розділі розглянуто сутність комерційної діяльності, структуру роздрібної торговельної мережі та методи продажу товарів. Другий розділ присвячений аналізу сучасного стану роздрібної торгівлі в Україні та світі, а також ключовим трендам і напрямам її розвитку. У третьому розділі проведено стратегічний аналіз діяльності мережі супермаркетів «Сільпо», досліджено її внутрішнє та зовнішнє середовище, а також перспективи розвитку роздрібної торгівлі. Четвертий розділ висвітлює питання охорони праці в ритейлі, аналізує основні ризики, небезпеки та заходи для забезпечення безпечних умов праці.

В результаті дослідження проаналізовано комерційну діяльність підприємств роздрібної торгівлі, визначено ключові фактори конкурентної боротьби, розглянуто сучасні формати продажу та методи їх впровадження. Встановлено, що український ритейл активно адаптується до викликів, впроваджуючи мережеві формати, цифрові технології та сталий розвиток. Стратегічний аналіз діяльності ТОВ «Сільпо-Фуд» засвідчив ефективність управління компанією та її здатність до інновацій. SWOT-аналіз визначив технологічну інтеграцію, персоналізацію сервісу та гнучкість бізнес-моделі як основні конкурентні переваги.

Ключові слова: комерційна діяльність, роздрібна торгівля, супермаркет, розвиток, аналіз.

ANNOTATION

Retail trade is a key segment of the economy that ensures efficient supply of goods, supports business activities and shapes the competitive advantages of companies. In the context of the war in Ukraine, this industry faces numerous challenges, including disruption of logistics chains, changes in the population's ability to pay, and transformation of consumer behavior.

The purpose of the study is to analyze the current state of retail trade, identify its features and develop recommendations for strategic development.

The first section discusses the essence of commercial activity, the structure of the retail trade network and methods of selling goods. The second section is devoted to the analysis of the current state of retail trade in Ukraine and the world, as well as key trends and directions of its development. The third section provides a strategic analysis of the Silpo supermarket chain, examines its internal and external environment, as well as the prospects for retail development. The fourth section highlights the issues of labor protection in retail, analyzes the main risks, hazards and measures to ensure safe working conditions.

The study analyzes the commercial activities of retailers, identifies the key factors of competition, and considers modern sales formats and methods of their implementation. It is established that Ukrainian retail is actively adapting to challenges by introducing network formats, digital technologies and sustainable development. A strategic analysis of Silpo-Food LLC's operations showed the company's management efficiency and ability to innovate. The SWOT analysis identified technological integration, personalization of service and flexibility of the business model as the main competitive advantages.

Keywords: commercial activity, retail, supermarket, development, analysis.

РЕФЕРАТ

У кваліфікаційній роботі бакалавра проведено дослідження, яке дозволило глибше оцінити її сучасний стан, ключові тенденції та виклики, особливо в умовах війни в Україні. Було визначено основні чинники, що впливають на трансформацію галузі, включаючи зміни у споживчій поведінці, адаптацію бізнесу до економічних умов та впровадження цифрових технологій.

Практичні результати дослідження включають рекомендації щодо вдосконалення управління роздрібною торгівлею, стратегії стабілізації підприємств у кризових ситуаціях та перспективи розвитку мережевого ритейлу. Крім того, було проведено аналіз діяльності ТОВ «Сільпо-Фуд», що допомогло визначити ефективність бізнес-моделі компанії та її здатність до інновацій. SWOT-аналіз показав ключові конкурентні переваги, включаючи технологічну інтеграцію, персоналізацію сервісу та гнучкість управління.

Отримані результати можуть бути корисними для підприємств роздрібною торгівлі, аналітиків та державних структур у розробці стратегій стабільного розвитку галузі та підтримки економічної стійкості в Україні.

Робота складається із вступу, чотирьох розділів, які викладено на 75 сторінках машинописного тексту, вона містить 7 рисунків, 4 таблиці, список використаних джерел охоплює 25 найменування.

ЗМІСТ

ВСТУП	8
РОЗДІЛ 1. КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	10
1.1. Сутність та види комерційної діяльності підприємства	10
1.2. Характеристика роздрібної торгівлі	15
1.3. Структура та організація роздрібної торговельної мережі	17
1.4. Методи роздрібного продажу товарів	23
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ	30
2.1. Сучасний стан роздрібної торгівлі в Україні та світі	30
2.2. Сучасні тренди та основні напрямки розвитку роздрібної торгівлі в Україні	35
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ МЕРЕЖІ СУПЕРМАРКЕТІВ	44
3.1. Економіко-управлінський аналіз діяльності ТОВ «СІЛЬПО-ФУД»	44
3.2. Функціонально-середовищний аналіз комерційної діяльності супермаркету супермаркетів мережі «Сільпо»	51
3.2.1. Функціональний аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища	52
3.2.2. Стратегічні перспективи розвитку роздрібної торгівлі у мережі супермаркетів «Сільпо»	56
РОЗДІЛ 4. ОХОРОНА ПРАЦІ	62
4.1. Основні ризики та небезпеки на робочих місцях у ритейлі	63
4.2. Заходи забезпечення безпечних умов праці	66
4.3. Актуальні виклики та перспективи розвитку безпеки праці в ритейлі	67
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ВСТУП

Роздрібна торгівля є однією з ключових галузей економіки, яка забезпечує доступ споживачів до товарів першої необхідності, підтримує підприємницьку діяльність і створює робочі місця. В умовах війни в Україні ця сфера зазнала значних трансформацій, спричинених порушенням логістичних ланцюгів, змінами у структурі попиту, зниженням платоспроможності населення та зміною географії роздрібних мереж.

Військові дії призвели до тимчасового закриття або повного знищення багатьох роздрібних підприємств, змусили бізнес адаптуватися до нових умов, включаючи релокацію, зміну асортиментної політики та впровадження нових методів продажу. Водночас, на ринку спостерігається активний розвиток онлайн-торгівлі, розширення гуманітарних та соціальних ініціатив, спрямованих на забезпечення населення товарами першої необхідності.

Аналіз особливостей розвитку роздрібної торгівлі в умовах війни дозволяє оцінити її адаптивні можливості, визначити ефективні антикризові стратегії та сформулювати рекомендації для стабілізації та подальшого розвитку галузі. Це питання є *актуальним* не лише в контексті України, але й для інших країн, які стикаються з кризовими ситуаціями та змушені адаптувати економічні процеси до зовнішніх викликів.

Метою дослідження є аналіз сучасного стану роздрібної торгівлі, визначення її особливостей та розробка рекомендацій щодо подальшого розвитку. Для досягнення цієї мети необхідно вирішити такі *завдання*:

- дослідити сутність, види та функції роздрібної торгівлі;
- проаналізувати структуру та організацію торговельних мереж;
- визначити основні фактори, що впливають на розвиток роздрібної торгівлі;
- оцінити сучасні тенденції та перспективи розвитку ритейлу;
- провести стратегічний аналіз діяльності роздрібних підприємств;
- дослідити питання охорони праці у сфері роздрібної торгівлі.

Об'єктом дослідження є роздрібна торгівля як сфера економічної діяльності.

Предметом дослідження виступають особливості розвитку роздрібної торгівлі, її структура, сучасні тенденції та методи управління.

Теоретичне значення роботи полягає у розширенні наукових знань про механізми функціонування роздрібної торгівлі, її трансформаційні процеси та перспективи розвитку.

Практичне значення дослідження полягає у розробці рекомендацій щодо вдосконалення управління роздрібними підприємствами, адаптації до змін ринку та впровадження сучасних технологій у сфері рітейлу.